

Lunglaven måste skyddas bättre!

Bengt Oldhammer

Lunglaven (*Lobaria pulmonaria*) finns inte upptagen på forskarnas hotlistor, trots att den borde finnas där. Åtminstone bör laven tillhöra hotkategori 4, dvs betraktas som hänsynskrävande.

Många tycker kanske att den finns här och där i landskapet och inte är så ovanlig. Detta är fel.

Sommaren 1987 ägnade jag flera veckor åt ett intensivt inventerande i Mora kommun. På en förutbestämd och helt slumpmässig yta á 250 x 250 m i totalt 126 st atlasrutor (á 5 x 5 km) kollade jag hur mycket violettgrå tagellav det fanns. Samtidigt gjorde jag en del andra noteringar. Resultaten från 114 provytor på fastmark gav många intressanta funderingar.

Ringlav, varglav och lunglav återfanns på en lokal vardera, medan blåslav växte i 100% av rutorna. Garnlav fanns i 61%, manlav/grå tagellav i 96% och violettgrå tagellav i 26% av provytorna. Rikare förekomst av den sistnämnda fanns dock endast i 5% av ytorna.

Resultatet visar att lunglaven är betydligt sällsyntare i skogslandskapet än vad som framgått av någon annan undersökning, samt att subjektiva frekvensuppskattningar av olika arter ofta blir helt felaktiga.

De som inte anser lunglaven vara tillräckligt sällsynt för att bli hotklassificerad begår flera fel. För det första kommer lunglaven förr eller senare att bli verkligt sällsynt; även områden där arten idag finns rikligt på gamla sälgar kommer avverkas och laven kommer försvinna. De lokaler där lunglaven kan överleva hyggesfasen utan särskild hänsyn - t.ex. i skyddade bäckraviner - är inte heller särskilt många.

För det andra rör sig botanister och naturvårdare inte i "representativa" miljöer. Huvudsakligen rör vi oss i fina och värdefulla skogsmiljöer och inte i ungskogar eller välskötta tall- gran- och blandskogar av blåbärsristyp. Om vi förlade 9 av 10 exkursioner till sådana marker skulle vår bild av skogslandskapet bli rätt annorlunda.

En mer uttömmande artikel om resultaten för den violettgrå tagellaven hoppas jag kommer i SBT snart.

Litteratur:

Hallingbäck, T. 1986: Lunglavarna på reträtt i Sverige. SBT 80:373.

- & Olsson, K. 1987: Lunglavens tillbakagång i Skåne. SBT 81:103.